

gok is ugyanannyit érnek, mintha távoli ismerősbe futnánk.

12. Szervezzünk összefüggéseket offline! – Régen is ment, most is fog: feledjük el a szomszédokkal való kapcsolattartásra kitalált applikációt, az állandó üzengetést, egyeztetést, ki-mit-hoz tervezetést. Elég, ha szólunk három szomszédnak, és megkérjük őket, hogy ők is szóljanak további három-háromnak. Valószínű, hogy ugyanolyan jól fogjuk magunkat érezni a spontánabb bulin is. ☺

13. Nyaraljunk tech nélkül! – Sok tanulmányban olvashatunk róla, de valószínűleg saját tapasztalatból is tudjuk, hogy a technológia-mentes nyaralás pihentetőbb. De hogy az

informatikai és telekommunikációs szektorban dolgozók közül is sokan kütyük nélkül nyaralnak, az mindent elárul!

14. Mozgás közben nincs telefonozás! – Alapszabály: mozgás közben nincs képernyő (legyen az biciklizés, séta, motorozás, autózás), ami két okból is hasznos: egyrészt több idő marad gondolkodni, másrészt csökken a balesetek veszélye.

15. Tartsuk tiszteletben mások offline idejét! – Hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy ha nem válaszolunk azonnal a beérkező üzenetekre, akkor megvárakoztatjuk és „ignoráljuk” a másikat, akit ez biztos bántani fog. Ideje elengednünk ezt a félelmünket!

Szó sincs ignorálásról és bántásról – mindenki akkor jelez vissza, amikor tud. Tartsuk tiszteletben egymás idejét, és ne várjunk a másiktól azonnali választ, se magunktól azonnali választ!

15+1. Karácsonykor mindenkitől kérjük el a telefont! – Tegyük egy erre a célra kialakított/feliratozott dobozt az előszobába vagy egy polcra, és abba gyűjtsük a lehalkított mobilokat.

Fordítás és összefoglaló:

Antal Orsolya, GreenDependent

Megjelent a Kislábnym hírlevél 2017. decemberi (103.) számában.

Az „eldobható okostelefonok” klímaköltsége

Ha egy évvel megnövelnénk az okostelefonok és egyéb elektromos eszközök élettartamát, az már önmagában annyi kibocsátáscsökkenést jelentene az EU-nak, mintha évente kétféle autót kevesebb járna az utakon – írja egy újonnan megjelent tanulmány, amelyben a szakértők arra keresték a választ, hogy az okostelefonok, notebookok, mosógépek és porszívók tartósabbá tétele milyen előnyökkel járna a klímaváltozás szempontjából.

A kutatás szerint, ha öt évvel növelnénk az EU-ban használt említett eszközök élettartamát, akkor 2030-ig közel 10 millió tonnával

csökkennének a kibocsátások évente, ami olyan, mintha évente öt milliárd autót kevesebb lenne az utakon (kb. ennyi autó van nyilvántartásba véve Belgiumban). Az egyéves élettartam-hosszabbítás 4 millió tonna kibocsátáscsökkenést eredményezne.

A számok azért ilyen nagyok, mert az új elektromos eszközök gyártásának és szállításának, illetve a régi eszközöktől való megszabadulásnak óriási az energia- és erőforrásigénye.

Az Európában vizsgált termékek között az átlag 3 év élettartamú okostelefonok klímaváltozást foko-

Javítsuk meg: jogunk van hozzá!

A tanulmány megjelenése egybeesik az Európában is egyre erősödő *Right to Repair* mozgalom terjedésével, amely a tervezett elavulással igyekszik felvenni a harcot – azzal a gyártói gyakorlattal, amely rövid életűre tervezi a termékeket, nem teszi lehetővé a javításukat vagy csak nagyon drágán, és emiatt idő előtt cserélni kell a készülékeket.

Bár nehéz megítélni, hogy a vállalatok tervezetten rövidítik-e meg az elektromos készülékek életciklusát, a vásárlók által lecserélt meghibásodott eszközök aránya 2004 és 2012 között 3,5%-ról 8,3%-ra nőtt.

A civil szervezeteknek nemrég sikerült elérniük, hogy az EU szabályozza a kérdést, és a termékek egy szűk körére – TV-k, hűtőszekrények, mosógépek, mosogatógépek és világítástechnikai eszközök – előírja az élettartam növelését. 2021-re a gyártóknak biztosítaniuk kell ezen termékek szétszedhetőségét, a szervizek számára pedig az alkatrészeket és a javításra vonatkozó információkat. Az új szabályok a 2009-ben alkotott környezetbarát tervezésről szóló irányelv (*Ecodesign Directive*) részei, és idén ősszel fogadja el őket az Európai Bizottság. A tanulmány sürgeti az EU döntéshozóit, hogy az okostelefonok és laptopok is kerüljenek fel a környezetbarát tervezési irányelv listájára.

Fordította és szerkesztette:

Antal Orsolya, GreenDependent

Megjelent a Kislábnym hírlevél 2019. novemberi (116.) számában.

